

Vuoden 2022 talousarvio ja vuosien 2023-2024 taloussuunnitelma

77/13.130/2021

Kunnanhallitus 22.11.2021 § 272

Kuntalain 110 §:n mukaan:

"Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota."

Valtuuston talousarvioseminaarissa 3.9.2021 vahvistettiin ensi vuoden talousarvion valmistelutyön pohjaksi 30.500.000 euron toimintakatteeseen päätyvä raami (0,7 % kuluvaan vuoteen verrattuna) ja investointien osalta 3,930 milj. euron nettoraami. Lähtökohtana budjetin valmistelussa oli, että tulovero- ja kiinteistövero prosentit pidetään entisellään. Lainaa varaudutaan ottamaan talousarviovuonna

Palkoissa on varauduttu 2 % korotuksiin. Määrärahat on varattu uusiin virkoihin/toimiin jokaisessa hallintokunnassa. Hallintokunnat ovat tehneet esityksensä vuoden 2022 talousarvioksi ja vuosien 2023-2024 taloussuunnitelmaksi valtuuston vahvistaman raamin ja toiminnallisten tavoitteiden pohjalta. Hyvinvointialueen uudistus vuoden 2023 alusta alkaen on huomioitu taloussuunnitelmavuosina.

Hallintokuntien esitykset on käyty yksityiskohtaisesti lävitse keskushallinnossa. Hallintokuntien esitysten perusteella käyttötalouden osalta valtuuston vahvistama kokonaisraami ylittyy 1.515.000 eurolla. Budjetti muodostuu 640.000 euroa alijäämäiseksi. Toimintakatteen vaje kasvaa valtuuston asettamaan raamiin nähden noin -4,7 %. Investointien kokonaisraami ylittää valtuuston vahvistamaa nettoraamin 375.000 eurolla ts. nettoinvestointeihin varataan talousarviovuonna 4,305 milj. euroa. Taloussuunnitelma ei ole tasapainossa suunnitelmakaudella vaan se on lähes 2,5 milj.euroa alijäämäinen.

Kokouksessa kuullaan kunnanjohtajan yleiskatsaus ja hallintojohtajan yleisesittely.

Yritysvaikutusarviointi on valmisteltu yhteistyössä keskushallinnon ja elinkeinotoiminnasta Ranuan kunnan yritysvaikutusarvioinnin käsikirjan mukaisesti seuraavista asiakirjoista: Vuoden 2022 talousarvio ja vuosien 2022 - 2023 taloussuunnitelma (esitys) sekä Kuntastrategia 2019 - 2030; Rohkea Ranua - Arktinen kunta innostaa uuteen sekä Kehittyvä Ranua - Ranuan kunnan elinkeino-ohjelma 2019-2022. Em. asiakirjat ovat strategiatason asiakirjoja, joista arviointi tehdään aina.

Yritysvaikutusarviointi on ennakoarviointimenetelmä kunnallisten päätösten vaikutuksista paikallisiin yrityksiin ja yritysten toimintaympäristöön.

Yhteenveto suoritetusta yritysvaikutusten arvioinnista on seuraava:
Talousarviovuonna elinkeinopalveluiden brändityötä jatketaan osana koko kunnan brändistrategian kirkastamista.

Talousarviovuonna elinkeino-ohjelma päivitetään ja jalkautetaan yrittäjien ja kehittämiskumppaneiden kanssa tehtävän yhteistyön myötä. Em. asiakirjat ohjaavat kuntastrategian toimeenpanoa. Hankintojen kilpailuttamisessa korostetaan markkinavuoropuhelun ja markkinakartoitusten tärkeyttä sekä viestimistä yritysten suuntaan tulevista tarpeista. Käytössä on Clouidia -hankintaohjelma, joka mahdollistaa paikallisten yritysten tasavertaisen osallistumisen tarjouspyyntöihin. Kilpailutuksista tiedotetaan useissa kanavissa mm. kotisivuilla ja Facebook sivuilla.

Talousarviovuonna kunnassa panostetaan vahvasti tonttien ja kiinteistökehityskohteiden markkinointiin ja myyntiin sekä huolehditaan paikkakunnalla toimivien yritysten sekä paikkakunnalle tulevien yritysten toimitilarpeista. Koulu/monitoimikeskuksen rakentamista jatketaan ja päiväkodin rakentaminen käynnistetään. Rakennushankkeiden lisäksi teitä kunnostetaan ja asfaltoidaan. Em. hankkeilla on merkittävä vaikutus paikallisten yrittäjien palveluiden kysyntään, kauppaliikkeille, työllistyvälle henkilöstölle sekä vuokra-asuntojen kysynnälle.

Business Ranuan kehittämishankkeita haetaan strategian mukaisesti. Suon biomassahanke edistää siirtymistä turpeen energiakäytöstä korkeamman

jalostusasteen tuotteiden jalostukseen ja tuotantoon. Erityisesti tavoitteena on löytää uusia mahdollisuuksia suobiomassan (turpeet, sammal, kasvit suolla) kestävälle ja monipuoliselle käytölle hyvinvointituotteissa ja -palveluissa sekä elintarvikkeissa.

Yritysten toimintaympäristöä kehitetään tiiviissä vuorovaikutuksessa. Ranuan hyvää sijaintia kasvukeskusten läheisyydessä ja hyvien kulkuyhteyksien väylillä vahvistetaan markkinoimalla aluetta liiketoimintaansa laajentaville organisaatioille. Tavoitteena on, että talousarviovuonna saadaan uusia investointeja ja yrityksille osaavaa työvoimaa kumppanuusverkoston kautta.

Maapoliittisilla linjauksilla ja päätöksillä turvataan riittävä tonttivaranto elinkeinoelämän ja asumisen tarpeisiin. Kaavoituksella ja asuntotarpeen selvittelyillä mahdollistetaan uusien yritysten, asukkaiden ja työntekijöiden saaminen paikkakunnalle. Tavoitteena talousarviovuonna on saada yksityistä tai julkista asuntotuotantoa kunnan alueelle.

Kunnan lähipalveluissa huolehditaan turvallisista ja terveellisistä tiloista sekä nykyaikaisista palveluprosesseista ja palvelutarjonnasta. Joustavat varhaiskasvatus-, päivähoito- ja koulupalvelut sekä hyvät harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet ovat elinvoimatyön keskiössä.

Omistajapoliittisilla linjauksilla ja hankintaosaamisella ylläpidetään alueen yritysten toimintaympäristöä. Matkailun kansainvälinen kasvu vaatii koronan jälkeiseen aikaan voimakkaita digitaalisia myynti- ja markkinointitoimenpiteitä ja vahvaa matkailun alueorganisaatiota, jotta alalle saadaan uusia yrittäjiä, uusia ideoita ja palveluita sekä verkostoja, joilla pystytään auttamaan alueen yrittäjiä kasvuun ja kansainvälistymiseen. House of Lapland –kumppanuushankkeen kautta jatketaan Ranuan investointikohteiden esittelyä. Business Ranua korostaa kumppanuusverkoston merkitystä kehittämistyössä. Kuituverkko mahdollistaa tietotyön, verkkokaupan ja palveluiden kehittämisen sekä laajan näkyvyyden.

Kunta jatkaa panostamista työllistämisen hoitoon ja urapolkujen luomiseen työllistämisyksikön avulla. Yksikkö tekee tiivistä yhteistyötä elinkeinotiimin, toisen asteen oppilaitosten sekä kaikkien hallintokuntien ja yritysten sekä kolmannen sektorin kanssa. Paikallisia voimavaroja hyödynnetään uusien työpaikkojen synnyttämiseksi ja olemassa olevien työpaikkojen säilyttämiseksi.

Yritysten hyvinvointiin ja jaksamiseen vaikutetaan lisäämällä tiedottamista sekä tilaisuuksia hyvinvoinnin ammattilaisten kanssa. Hyvinvointisuunnitelman valmisteluun otetaan mukaan yritykset kaikilta toimialoilta.

Yhteistyöryhmä kokoontui 17.11.2021. Yhteistyöryhmällä ei ollut huomautettavaa vuoden 2022 talousarvioon ja vuosien 2023-2024 taloussuunnitelmaan.

Esityslistan mukana jaetaan esitys vuoden 2022 talousarvioksi ja vuosien 2023-2024 taloussuunnitelmaksi.

Valtuuston talousarviokokous pidetään ma 20.12.2021 klo 9.00 alkaen.

Päätösehdotus: Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto hyväksyy vuoden 2022 talousarvion ja vuosien 2023-2024 taloussuunnitelman.

Päätös: Talousarvion 2022 ja taloussuunnitelman 2023-2024 käsittelyä jatketaan kunnanhallituksen kokouksessa 13.12.2021.

Merketään, että kunnanhallitus piti tämän pykälän käsittelyn aikana tauon 17:52-17:57.

Lisätietoja asiasta antaa:

kunnanjohtaja Tuomas Aikkila

puh. 040 539 4293, etunimi.sukunimi@ranua.fi